

Carlijn Blom, masterstudent diergeneeskunde

Naamsbekendheid Vertrouwensloket Welzijn Landbouwhuisdieren is onvoldoende

Wanneer erfbetreders merken dat de zorg voor dieren op een landbouwbedrijf te wensen overlaat, kunnen zij dit melden bij het Vertrouwensloket Welzijn Landbouwhuisdieren. Dit loket gaat dan samen met de veehouder de onderliggende problemen aanpakken. Maar erfbetreders vinden het soms moeilijk deze stap te zetten. Ze zijn bang dat hun relatie met de veehouder verstoord raakt, zo blijkt uit een kleinschalig onderzoek van masterstudent diergeneeskunde Carlijn Blom.

TEKST EN FOTO **JOHN EKKELBOOM**

Carlijn Blom (27) vertelt dat ze voor haar onderzoeksstage tijdens haar masteropleiding diergeneeskunde in Utrecht iets wilde doen met dierethiek in de landbouwsector. "Je hoort er allerlei meningen over. Mensen vinden dat er dierenleed is in de veehouderij en anderzijds dat veehouders juist met passie hun dieren verzorgen. Ook de politiek is druk bezig met het Convenant Dierwaardige Veehouderij. Het leek me interessant om me in deze ingewikkelde materie te verdiepen."

Tijdens haar zoektocht naar een geschikte invalshoek voor haar thesis, zag ze toevallig dat het Vertrouwensloket Welzijn Landbouwhuisdieren (VWL) een stageplek aanbood. "Ik wist niet van het bestaan van deze organisatie af. VWL zocht iemand die via een enquête wilde achterhalen wat voor erfbetreders de drempels zijn om meldingen van verminderde dierzorg te doen bij het loket. In overleg heb ik er een onderzoek van gemaakt."

GEEN BOETES MAAR ADVIES

Het VWL is opgericht in 2000 op initiatief van de veehouderijsector zelf met als doel verminderde zorg bij landbouwhuisdieren te bespreken en te verbeteren. Om dit te kunnen bereiken, is het loket afhankelijk van meldingen van erfbetreders, zoals dierenartsen, leveranciers van diervoeders en collega-veehouders. Vorig jaar kwamen 94 meldingen binnen. Het VWL geeft geen boetes, maar adviseert en begeleidt de betreffende veehouders in het oplossen van de onderliggende problemen. Dat kunnen persoonlijke problemen zijn, zoals echtscheiding, eenzaamheid of hoge werkdruk, maar ook financiële. Misschien is het aantal meldingen het topje van de ijsberg en maken erfbetreders van deze mogelijkheid om de een of andere reden toch geen gebruik. Blom onderzocht wat hen dan tegenhoudt om aan de bel te trekken bij het VWL.

ENTHOUSIAST EN OPEN

De student diergeneeskunde benadrukt dat het een verkennend onderzoek is. Ze heeft in totaal vijftien erfbetreders uitgebreid geïnterviewd, onderverdeeld in dierenartsen, controleurs en overigen, zoals voeradviseurs en klauwbekappers. "Ik wilde bijvoorbeeld weten waar ze aan denken als ze verminderde dierzorg tegenkomen, wat ze onder verminderde dierzorg verstaan en wanneer ze de stap nemen om dergelijke gevallen te melden bij VWL. Opvallend was dat alle deelnemers heel enthousiast waren en mij graag te woord wilden staan over dit precaire onderwerp. Ook de dierenartsen waren super open. Daardoor kreeg ik een mooi beeld van wat er speelt bij de erfbetreders over het wel of niet willen doen van meldingen."

GEVOEL VAN VERRAAD

Na analyse van de interviews destilleerde Blom enkele drempels die spelen bij het meldingsproces. Een van de belangrijkste is volgens haar dat niet alle erfbetreders voldoende bekend zijn met het Vertrouwensloket. Ze weten wel dat het bestaat, maar niet iedereen is op de hoogte van wat dit loket inhoudt en doet. Dat het VWL geen handhavende maar een adviserende rol heeft, is voor hen nieuw, zegt Blom. "Ook geven de meesten aan dat ze problemen op het gebied van dierenwelzijn wel zouden willen melden, maar dat ze niet weten wie ze dan aan de telefoon krijgen en wat er met die melding gebeurt. Daarom zijn ze terughoudend. Ook bestaat er onzekerheid over wat nu precies verminderde dierzorg is. Over goede en schone huisvesting voor de dieren is iedereen het eens. Sommige andersoortige erfbetreders vonden overigens dat dierenwelzijn vooral tot de taken van de dierenarts behoort. Verder werd tijdens de interviews veel gesproken over de vertrouwensrelatie met de veehouder. Dat een melding kan voelen als verraad en daarom een te grote stap is. Ze zijn bang dat het vertrouwen wordt geschaad, terwijl melden juist helpen betekent."

BESPREEK PROTOCOL

Blom raadt erfbetreders, en zeker dierenartsen, aan zich meer te verdiepen in het VWL. "Als je twijfelt over een praktijksituatie, neem dan contact op met het loket voor advies. De medewerkers zijn telefonisch bereikbaar. Bespreek ook eens binnen de dierenartsenpraktijk wat het protocol zou moeten zijn voor het inschakelen van het loket. Want je kunt als dierenarts

wel proberen het dierenwelzijnsprobleem aan te pakken, maar als de onderliggende problemen van de veehouder niet worden opgelost, zal het euvel toch terugkeren." Frederik Waldeck, coördinator van het VWL, is verheugd dat het onderzoek van Blom waardevolle inzichten heeft opgeleverd. "Deze zullen ons zowel alerter maken als nieuwe handvatten bieden op het gebied van naamsbekendheid en perceptie. Uit het onderzoek blijkt immers dat veel erfbetreders niet weten dat ze ook voor advies en ruggespraak bij ons terecht kunnen."

SMOELENBOEK

Een andere bevinding die Waldeck ter harte neemt, is de negatieve lading die het woord 'melden' heeft bij de erfbetreders. "Wij willen juist een helpende hand bieden voordat de betreffende veehouders bij instanties terecht komen waar boetes en inbeslagname dreigen. Daarom willen we op advies van Carlijn eveneens bij veehouders onze naamsbekendheid gaan vergroten. Dan zal een veehouder ook positiever reageren als een erfbetreder die veehouder met ons in contact wil brengen. En voor erfbetreders gaan we het Vertrouwensloket meer een gezicht geven, zodat ze weten met wie ze te maken hebben als ze contact met ons opnemen. We overwegen op onze website een smoelenboek te plaatsen en vaker kijkjes in de keuken te geven via artikelen over casuïstiek, onze aanpak en de uitkomst. Uiteraard geheel anoniem." 🐾